

FACULTY OF LANGUAGES

SYLLABUS

FOR

THE BATCH FROM THE YEAR 2022 TO YEAR 2024

Programme

M.A. PUNJABI

Programme Code : MAPB

(Semester I- IV)

Examinations: 2022-2024

ESTD. 1892

**PG DEPARTMENT OF PUNJABI STUDIES
KHALSA COLLEGE, AMRITSAR**

Note: (a) Copy rights are reserved. Nobody is allowed to print it in any form.
(b) Subject to change in the syllabi at any time.
(c) Please visit the College website time to time.

Programme Name		M. A. Punjabi
Programme Code		MAPB
<p>ਯੋਗਤਾ</p> <ul style="list-style-type: none"> ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੈਚੂਲਰ ਡਿਗਰੀ ਵਿਚੋਂ ਕੁੱਲ 50% ਅੰਕ (SC/ST ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ 45% ਅੰਕ) ਜਾਂ ਬੀ. ਏ.(ਆਨਰਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ/ਬੀ. ਏ.: ਇਲੈਕਟਿਵ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਫੰਕਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚੋਂ 45% ਅੰਕ)। (ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਯੋਗਤਾ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।) 		
Srl. No.	PROGRAMME OBJECTIVES	
1.	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ-ਅਧਿਐਨ, ਲੋਕਧਾਰਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਡੂੰਘੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।	
2.	ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਸਾਹਿਤ-ਅਧਿਐਨ, ਲੋਕਧਾਰਾ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਆਦਿ ਖੇਤਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।	
3.	ਸਾਹਿਤਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਆਦਿ ਪਾਠਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੇ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਜ਼ਰੀਏ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।	
4.	ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਮਾਜ, ਧਰਮ, ਆਰਥਿਕਤਾ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਰਾਜਨੀਤੀ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ, ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਆਦਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਜੀਦਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਅੰਤਰ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਧਾਰਕ ਬਣਦਾ ਹੈ।	
5.	ਇਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।	
6.	ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।	
7.	ਅਧਿਐਨ, ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।	
8.	ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਹਿਤਕ, ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਨਜਿੱਠਣ/ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।	
9.	ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਿੰਟ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ (ਸੰਪਾਦਨ, ਪੱਤਰਕਾਰੀ, ਟਾਈਪਿੰਗ, ਐਂਕਰਿੰਗ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਆਦਿ) ਵਿਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।	
10.	ਲੋਕ-ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਅਨੁਵਾਦਕ, ਅਧਿਆਪਕ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਕਾਲਮ ਨਵੀਸ, ਪੱਤਰਕਾਰ, ਵੈੱਬ ਲੇਖ ਸਿਰਜਕ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਵਿਵਸਾਇਕ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।	
11.	ਵਿਗਿਆਨ, ਤਕਨੀਕ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਅਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਦੌਰ 'ਚ ਸਾਹਿਤਕ ਪਾਠਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮਨੁੱਖ ਬਣਦਾ ਹੈ।	

Srl. No.	PROGRAMME SPECIFIC OUTCOMES (PSOS)
1.	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ-ਅਧਿਐਨ, ਲੋਕਧਾਰਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਡੂੰਘੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
2.	ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਸਾਹਿਤ-ਅਧਿਐਨ, ਲੋਕਧਾਰਾ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਆਦਿ ਖੇਤਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
3.	ਸਾਹਿਤਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਆਦਿ ਪਾਠਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੇ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਜ਼ਰੀਏ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
4.	ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਮਾਜ, ਧਰਮ, ਆਰਥਿਕਤਾ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਰਾਜਨੀਤੀ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ, ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਆਦਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਜੀਦਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਅੰਤਰ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਧਾਰਕ ਬਣਦਾ ਹੈ।
5.	ਇਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
6.	ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
7.	ਅਧਿਐਨ, ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ ਸਿਰਜਨਾਤਮਕਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
8.	ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਹਿਤਕ, ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਨਜਿੱਠਣ/ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
9.	ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਿੰਟ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ (ਸੰਪਾਦਨ, ਪੱਤਰਕਾਰੀ, ਟਾਈਪਿੰਗ, ਐਂਕਰਿੰਗ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਆਦਿ) ਵਿਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
10.	ਲੋਕ-ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਅਨੁਵਾਦਕ, ਅਧਿਆਪਕ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਕਾਲਮ ਨਵੀਸ, ਪੱਤਰਕਾਰ, ਵੈੱਬ ਲੇਖ ਸਿਰਜਕ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਵਿਵਸਾਇਕ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
11.	ਵਿਗਿਆਨ, ਤਕਨੀਕ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਅਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਦੌਰ 'ਚ ਸਾਹਿਤਕ ਪਾਠਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮਨੁੱਖ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਐਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ
M. A. PUNJABI

Sr. No.	Code	Paper	Subject	Marks			Page No.
				Theory	Internal	Total	
PROGRAMME OBJECTIVES							2
PROGRAMME SPECIFIC OUTCOMES (PSOS)							3
ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ							
1.	MPBI-4101	ਪਹਿਲਾ	ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ	60	20	80	5-6
2.	MPBI-4102	ਦੂਜਾ	ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ	60	20	80	7-8
3.	MPBI-4103	ਤੀਜਾ	ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ	60	20	80	9-10
4.	MPBI-4104	ਚੌਥਾ	ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ	60	20	80	11-12
5.	MPBI-4105	ਪੰਜਵਾਂ	ਵਿਸ਼ਵ ਕਲਾਸਿਕੀ ਸਾਹਿਤ	60	20	80	13-14
ਸਮੈਸਟਰ ਦੂਜਾ							
6.	MPBI-4206	ਛੇਵਾਂ	ਭਗਤ ਬਾਣੀ	60	20	80	15-16
7.	MPBI-4207	ਸਤਵਾਂ	ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਾਵਿ	60	20	80	17-18
8.	MPBI-4208	ਅਠਵਾਂ	ਖੋਜ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ	60	20	80	19-20
9.	MPBI-4209	ਨੌਵਾਂ	ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ	60	20	80	21-22
10.	MPBI-4210*	ਦਸਵਾਂ	ਆਪਸ਼ਨਜ਼ (*ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਜ਼ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ)				
	MPBI-4210A	ਆਪਸ਼ਨ-I	ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ	60	20	80	23-24
	MPBI-4210B	ਆਪਸ਼ਨ-II	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ	60	20	80	25-26
	MPBI-4210C	ਆਪਸ਼ਨ-III	ਉਰਦੂ	60	20	80	27
ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਸਰਾ							
11.	MPBI-5311	ਗਿਆਰ੍ਹਵਾਂ	ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤੱਕ)	60	20	80	29-30
12.	MPBI-5312	ਬਾਰ੍ਹਵਾਂ	ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ	60	20	80	31-32
13.	MPBI-5313	ਤੇਰ੍ਹਵਾਂ	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ-I	60	20	80	33-34
14.	MPBI-5314	ਚੌਦਵਾਂ	ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ	60	20	80	35-36
15.	MPBI-5315	ਪੰਦਰ੍ਹਵਾਂ	ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ	60	20	80	37-38
ਸਮੈਸਟਰ ਚੌਥਾ							
16.	MPBI-5416	ਸੋਲ੍ਹਵਾਂ	ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤੋਂ ਬਾਅਦ)	60	20	80	39-40
17.	MPBI-5417	ਸਤਾਰ੍ਹਵਾਂ	ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ	60	20	80	41-42
18.	MPBI-5418	ਅਠਾਰ੍ਹਵਾਂ	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ-II	60	20	80	43-44
19.	MPBI-5419	ਉੱਨ੍ਹਵਾਂ	ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ	60	20	80	45-46
20.	MPBI-5420*	ਵੀਹਵਾਂ	ਆਪਸ਼ਨਜ਼ (*ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਜ਼ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ)				
	MPBI-5420A	ਆਪਸ਼ਨ-I	ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ	60	20	80	47-48
	MPBI-5420B	ਆਪਸ਼ਨ-II	ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ	60	20	80	49-50

ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ)

MPBI-4101: ਪੇਪਰ ਪਹਿਲਾ

ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 90

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 06
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 60, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 20, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 80

ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $60+20 = 80$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਬਾਣੀ ਰੂਪਾਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ, ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਮਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਧਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਬਾਣੀ ਰੂਪਾਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ, ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ	: ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ	: ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ : ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ	: ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ : ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ	: ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸਲੋਕ : ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ: ਇਤਿਹਾਸ
- ਅ. ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ: ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
- ੲ. ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ: ਰੂਪਾਕਾਰ
- ੳ. ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ: ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ: ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਬਾਣੀ
- ਅ. ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ: ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
- ੲ. ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ: ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ
- ੳ. ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ: ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਬਾਣੀ
- ਅ. ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ: ਜੀਵਨ ਜਾਚ
- ੲ. ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ: ਮੂਲ ਸੰਕਲਪ
- ੳ. ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- ੳ. ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ: ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਬਾਣੀ
ਅ. ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸਲੋਕ: ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
ੲ. ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸਲੋਕ: ਨਾਸ਼ਮਾਨਤਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
ਸ. ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸਲੋਕ: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਕੋਹਲੀ, ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ: ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਲ), ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ ਬੀੜ ਬਾਰੇ, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ, ਗੁਰਮਤਿ: ਇਕ ਅਧਿਐਨ, ਲੋਕਾਇਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ, ਮੁੰਦਾਵਣੀ: ਇਤਿਹਾਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਗੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਚਿੰਤਨ, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਕੌਰ ਜੱਗੀ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜਾਚਕ ਗਿਆਨੀ, ਸਰਬੋਤਮਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਣੀ ਸੰਸਾਰ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਸ਼ਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ, ਵੈੱਲਵਿਸ਼ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- _____, ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ: ਜੁਗਤ ਤੇ ਪਾਸਾਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ।
- ਜੋਧ ਸਿੰਘ (ਭਾਈ), ਗੁਰਮਤਿ ਨਿਰਣੈ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਆਧਾਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਚਿੰਤਨ ਤੇ ਕਲਾ, ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਧਿਐਨ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਗੁਰਬਾਣੀ ਚਿੰਤਨ ਤੇ ਕਲਾ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ: ਜੀਵਨ ਚਿੰਤਨ ਤੇ ਬਾਣੀ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ, ਬਾਣੀ ਵਿਵੇਚਨ, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- _____, ਬਾਣੀ ਸਾਰ, ਨਵਯੁੱਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- _____, ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਧਿਐਨ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਦਿੱਲੀ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ, ਬਾਣੀ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਅੰਕ 58, ਸਤੰਬਰ 2003, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ)

MPBI-4102: ਪੇਪਰ ਦੂਜਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 90

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫਤਾ: 06
ਥਿਰੂਰੀ ਅੰਕ: 60, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 20, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 80

ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $60+20 = 80$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਫੀ-ਕਾਵਿ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ-ਕਾਵਿ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ-ਕਾਵਿ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੇ ਉਸ ਪਿੱਛੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਮਾਜਕ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ-ਕਾਵਿ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (CO's)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਅਧਿਆਤਮਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਵੇਕ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਾਵਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਵਰਤਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਦੌਰ ਦੇ ਸੂਫੀ ਕਵੀਆਂ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ, ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ, ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਕਲਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਸੂਝ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ	: ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ	: ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ	: ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸਲੋਕ	: ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ	: ਕਾਫੀਆਂ	: ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ	: ਕਾਫੀਆਂ	: ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਸੂਫੀਵਾਦ: ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ ਅਤੇ ਰੂਪਾਕਾਰ
- ਅ. ਇਸਲਾਮ ਅਤੇ ਸੂਫੀਵਾਦ
- ੲ. ਸੂਫੀਮਤ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ
- ਸ. ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਅ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ: ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਰਚਨਾ
- ਅ. ਫਰੀਦ ਬਾਣੀ: ਸੂਫੀ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਸਦਾਚਾਰਕ ਪੱਖ
- ੲ. ਫਰੀਦ ਬਾਣੀ: ਦੁੱਖ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ
- ਸ. ਫਰੀਦ ਬਾਣੀ: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ: ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਰਚਨਾ
- ਅ. ਕਾਫੀਆਂ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ: ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਪਾਸਾਰ
- ੲ. ਕਾਫੀਆਂ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ: ਬਿਰਹਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
- ਸ. ਕਾਫੀਆਂ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

- ੳ. ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ: ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਕਾਫੀਆਂ ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ: ਸੂਫੀ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ
ੲ. ਕਾਫੀਆਂ ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ: ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
ੳ. ਕਾਫੀਆਂ ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, **ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ**, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, **ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਕਾਵਿ ਲੋਕ**, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ।
- ਗੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, **ਸੂਫੀਵਾਦ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- _____, **ਸੂਫੀਵਾਦ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, **ਸੂਫੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਅਤੇ ਸਾਧਕ**, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, **ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ: ਦਰਸ਼ਨ, ਸਾਧਨਾ ਤੇ ਕਲਾ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, **ਸੂਫੀਮਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ**, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ, **ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਕਾਲਾ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, **ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ**, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪਰਬਜੀਤ ਕੌਰ, **ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ ਬਾਣੀ ਚੇਤਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਹ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਬ੍ਰਹਮਜਗਦੀਸ਼, **ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸਲੋਕ ਬਾਬਾ ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ: ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪਾਠ**, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, **ਸੂਫੀ ਕਵੀ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ: ਕਾਫੀਆਂ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ**, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ, **ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ: ਜੀਵਨ, ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਰਚਨਾ**, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ)

MPBI-4103: ਪੇਪਰ ਤੀਜਾ

ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 90

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫਤਾ: 06
ਥਿਰੂਰੀ ਅੰਕ: 60, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 20, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 80

ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $60+20 = 80$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਪੱਖ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧ ਅਤੇ ਮੈਟਾ-ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਚੱਲਦੇ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਦਾਂ, ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੱਛਮ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ ਭਾਰਤੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀਆਂ ਛੇ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (CO's)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਹੋਰ ਨੇੜਲੇ ਗਿਆਨ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਦਾਂ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮੌਲਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਅਮੀਰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕਾਂ/ਆਚਾਰੀਆ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੱਛਮ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ	:	ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ	:	ਸਾਹਿਤਕ ਵਾਦ
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ	:	ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ	:	ਪੱਛਮੀ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ:

ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ, ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਮਾਜ, ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸ਼ਖਸੀਅਤ, ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਆਲੋਚਨਾ, ਮੈਟਾ ਆਲੋਚਨਾ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਸਾਹਿਤਕ ਵਾਦ:

ਸਨਾਤਨਵਾਦ, ਰਹੱਸਵਾਦ, ਰੁਮਾਂਸਵਾਦ, ਯਥਾਰਥਵਾਦ, ਅਸਤਿਤ੍ਵਵਾਦ, ਮਾਰਕਸਵਾਦ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ:

ਕਾਵਿ ਦਾ ਸਰੂਪ, ਕਾਵਿ ਦੀ ਆਤਮਾ, ਕਾਵਿ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ, ਕਾਵਿ-ਰੂਪ
ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ: ਰਸ, ਧੁਨੀ, ਅਲੰਕਾਰ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਪੱਛਮੀ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ:

ਅਰਸਤੂ (ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਸਿਧਾਂਤ, ਅਨੁਕਰਣ, ਵਿਰੋਚਨ), ਲੌਜਾਈਨਸ (ਉੱਦਾਤ)

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, **ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, **ਸਾਹਿਤ ਵਿਗਿਆਨ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, **ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਸਤਰ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, **ਉੱਦਾਤ ਬਾਰੇ** (ਅਨੁ.) ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, **ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ: ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸੰਦਰਭ**, ਰਘੁਬੀਰ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, **ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ**, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ (ਸੰਪਾ.), **ਸਾਹਿਤ ਕੋਸ਼: ਪਰਿਭਾਸ਼ਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, **ਸਾਹਿਤਿਆਰਥ**, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, **ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ**, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, **ਪੱਛਮੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ, **ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਰਖ**, ਵਰਲਡ ਬੁੱਕ ਸੈਂਟਰ, ਦਿੱਲੀ।
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, **ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- **ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ** (ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ), ਅੰਕ 69, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- **ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ** (ਸਾਹਿਤਕ ਵਾਦ ਅੰਕ), ਅੰਕ 31-32, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ)

MPBI-4104: ਪੇਪਰ ਚੌਥਾ

ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 90

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ: 06
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 60, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 20, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 80

ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $60+20 = 80$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਹਿਜ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਸਮਝ ਹਾਸਿਲ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (CO's)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਹਿਜ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਸਮਝ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣਗੇ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ** : ਲੋਕਧਾਰਾ, ਲੋਕਧਾਰਾ-ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਖੇਤਰ, ਲੋਕਧਾਰਾ-ਸ਼ਾਸਤਰ।
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ, ਲੋਕ-ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ, ਲੋਕ-ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ।
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਲੋਕ-ਧਰਮ, ਲੋਕ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ।
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਲੋਕ-ਕਲਾ : ਵੰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ।

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਲੋਕਧਾਰਾ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪ
ਅ. ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਖੇਤਰ
ੲ. ਲੋਕਧਾਰਾ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਮੂਲ ਆਧਾਰ
ਸ. ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕਤਾ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ
ਅ. ਲੋਕ-ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ: ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ
ੲ. ਲੋਕ-ਕਾਵਿ ਰੂਪਾਂ ਦੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ
ਸ. ਲੋਕ-ਵਾਰਤਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਲੋਕ-ਧਰਮ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ
ਅ. ਲੋਕ-ਧਰਮ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ
ੲ. ਲੋਕ-ਚਿਕਿਤਸਾ
ਸ. ਜਨਮ, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮੌਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ: ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਹੱਤਵ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- ੳ. ਲੋਕ-ਕਲਾ: ਵੰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ
ਅ. ਲੋਕ-ਨਾਟਕ
ੲ. ਲੋਕ-ਨਾਚ
ਸ. ਕਸੀਦਾਕਾਰੀ
ਹ. ਲੋਕ-ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, **ਲੋਕਯਾਨ, ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ**, ਪੈਪਸੂ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, **ਲੋਕਧਾਰਾ ਪਰੰਪਰਾ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕਤਾ**, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, **ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੇ ਕੁਝ ਪੱਖ**, ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਸੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, **ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ**, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ।
- _____, **ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕਧਾਰਾ**, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟਰੱਸਟ, ਦਿੱਲੀ।
- _____, **ਲੋਕਧਾਰਾ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼ (ਜਿਲਦਾਂ 08)**, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਦਿੱਲੀ।
- _____, **ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਥਾ: ਰੂਪ ਤੇ ਪਰੰਪਰਾ**, ਪਰੰਪਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ।
- ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ, **ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ, **ਲੋਕਧਾਰਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ**, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ, **ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਸੰਰਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- _____, **ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਲੋਕਧਾਰਾਈ ਪਿਛੋਕੜ**, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਸਤਰ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਜੀਵਨ**, ਨਵਯੁੱਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ, **ਲੋਕ ਕਾਵਿ ਦੀ ਸਿਰਜਣ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ (ਸੰਪਾ.), **ਲੋਕਯਾਨ ਅਧਿਐਨ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ, **ਲੋਕਯਾਨ ਤੇ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਦਰਿਆ, **ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਧਿਐਨ: ਵਿਭਿੰਨ ਪਾਸਾਰ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਨਵਰਤਨ ਕਪੂਰ, **ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਤਿਓਹਾਰ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ)

MPBI-4105: ਪੇਪਰ ਪੰਜਵਾਂ

ਵਿਸ਼ਵ ਕਲਾਸਿਕੀ ਸਾਹਿਤ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 90

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫਤਾ: 06
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 60, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 20, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 80

ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $60+20 = 80$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਲਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਦਾ ਬੋਧ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਕਲਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਅਨੁਵਾਦ ਦੌਰਾਨ ਦਰਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਬੋਧ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਲਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਲਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਸ਼ਵ ਕਲਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਅਨੁਵਾਦ ਦੌਰਾਨ ਦਰਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਲਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ** : ਵਿਸ਼ਵ ਕਲਾਸਿਕੀ ਸਾਹਿਤ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : **ਚੈਖਵ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ** : ਡਾ. ਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਅਨੁ.)
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : **ਗੀਤਾਂਜਲੀ** : ਰਾਬਿੰਦਰ ਨਾਥ ਟੈਗੋਰ (ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਡਾ. ਅਮਰ ਕੋਮਲ, ਅਨੁ.)
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : **ਬੁੱਢਾ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ** : ਅਰਨੈਸਟ ਹਮਿੰਗਵੇ (ਨਿਰਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਨੁ.)

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਕਲਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ
ਅ. ਵਿਸ਼ਵ ਕਲਾਸਿਕੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾਸਿਕੀ ਸਾਹਿਤ
ੲ. ਅਨੁਵਾਦ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਕਿਸਮਾਂ
ਸ. ਸਾਹਿਤਕ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਚੈਖਵ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਚੈਖਵ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ: ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ
ੲ. ਚੈਖਵ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ: ਯਥਾਰਥ ਬੋਧ
ਸ. ਚੈਖਵ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ: ਕਲਾ-ਪੱਖ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਰਾਬਿੰਦਰ ਨਾਥ ਟੈਗੋਰ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਗੀਤਾਂਜਲੀ: ਮੂਲ ਸਰੋਕਾਰ
ੲ. ਗੀਤਾਂਜਲੀ: ਕੁਦਰਤ-ਚਿਤਰਨ
ਸ. ਗੀਤਾਂਜਲੀ: ਕਲਾਤਮਕ-ਪੱਖ

- ੳ. ਅਰਨੈਸਟ ਹਮਿੰਗਵੇ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਬੁੱਢਾ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ: ਪਾਤਰ-ਚਿਤਰਨ
ੲ. ਬੁੱਢਾ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ: ਕਲਾਤਮਕ-ਪੱਖ
ਸ. ਬੁੱਢਾ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ: ਮਾਨਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਗਾਥਾ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਸੁਖਬੀਰ ਕੌਰ ਮਾਹਲ (ਸੰਪਾ.), **ਕਲਾਸਿਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਨਿਰਧਾਰਣ ਅਤੇ ਪੁਨਰ-ਮੁੱਲਾਂਕਣ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਜੰਗ ਬਹਾਦੁਰ ਗੋਇਲ, **ਵਿਸ਼ਵ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਨਾਵਲ**, ਭਾਗ 1-4, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜੰਗ ਬਹਾਦੁਰ ਗੋਇਲ, **ਮੁਹੱਬਤਨਾਮਾ**, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, **ਵਾਦ ਚਿੰਤਨ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਜਸਪਾਲ ਕੌਰ, **ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ**, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
- ਅੱਛਰੂ ਸਿੰਘ ਤੇ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਉੱਭਾ (ਅਨੁ.), **ਬੁੱਢਾ ਆਦਮੀ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਭੋਲਾਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ, **ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ**, ਵੰਦਨਾ ਬੁੱਕ ਏਜੰਸੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਭੋਲਾਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ, **ਅਨੁਵਾਦ ਵਿਗਿਆਨ**, ਵੰਦਨਾ ਬੁੱਕ ਏਜੰਸੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਭੋਲਾਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ, **ਕਾਵਯਾਨੁਵਾਦ ਕੀ ਸਮਸਯਾਏਂ**, ਵੰਦਨਾ ਬੁੱਕ ਏਜੰਸੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਭੋਲਾਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ ਔਰ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਾਬਾ, **ਅਨੁਵਾਦ ਕੀ ਵਯਾਵਹਾਰਿਕ ਸਮਸਯਾਏਂ**, ਵੰਦਨਾ ਬੁੱਕ ਏਜੰਸੀ, ਦਿੱਲੀ।
- Bassnett-Meguire, S., **Translation Studies**, Methuen
- Sankar Basu, **Chekhov and Tagore: A Comparative study of their stories**, Sterling Publishers, New Delhi.

ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਦੂਜਾ)

MPBI-4206: ਪੇਪਰ ਛੇਵਾਂ

ਭਗਤ ਬਾਣੀ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 90

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫਤਾ: 06
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 60, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 20, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 80

ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $60+20 = 80$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਗਤੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਗਤੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ, ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਉੱਪਰ ਪਏ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ, ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਅਤੇ ਭਗਤ ਰਵੀਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਗਤੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਗਤੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ, ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਉੱਪਰ ਪਏ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ, ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਅਤੇ ਭਗਤ ਰਵੀਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਕ ਦ੍ਰਿੜਟੀਕੋਣ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ	: ਭਗਤੀ ਸਾਹਿਤ	: ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ	: ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ	: ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਬਾਣੀ
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ	: ਭਗਤ ਕਬੀਰ	: ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਬਾਣੀ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ	: ਭਗਤ ਰਵੀਦਾਸ	: ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਬਾਣੀ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਵਿ
- ਅ. ਭਗਤੀ-ਸਾਹਿਤ: ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
- ੲ. ਭਗਤੀ-ਸਾਹਿਤ: ਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ
- ਸ. ਭਗਤੀ-ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਬਾਣੀ
- ਅ. ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਬਾਣੀ: ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
- ੲ. ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਬਾਣੀ: ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ
- ਸ. ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਬਾਣੀ: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਭਗਤ ਕਬੀਰ: ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਬਾਣੀ
- ਅ. ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ: ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
- ੲ. ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ: ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ
- ਸ. ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- ੳ. ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਬਾਣੀ
ਅ. ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਬਾਣੀ: ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
ੲ. ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਬਾਣੀ: ਦਲਿਤ ਚੇਤਨਾ
ਸ. ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਬਾਣੀ: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਇਕਬਾਲ ਕੌਰ, **ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਰਚਨਾ ਸੰਸਾਰ**, ਰੂਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, **ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ: ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਬਾਣੀ**, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), **ਕਬੀਰ ਬਾਣੀ: ਪਾਠ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, **ਬਾਣੀਕਾਰ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ**, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਗਿਆਨ ਚੰਦ ਜੈਨ, **ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸਮਾਜਕ ਅਧਿਐਨ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ ਬੇਦੀ, **ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਬੀਰ ਬਾਣੀ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ, **ਇਤਿਹਾਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ: ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਭਾਗ**, ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਜੋਧ ਸਿੰਘ, **ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ: ਜੀਵਨੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਾਬਰ, **ਰਵਿਦਾਸ ਬਾਣੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਅਧਿਐਨ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਵੇਦੀ, **ਮੱਧ ਕਾਲੀਨ ਭਗਤੀ ਕਾਵਿ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ**, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਰਾਜਬੀਰ ਕੌਰ, **ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ: ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਜੁਗਤ**, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਦੂਜਾ)

MPBI-4207: ਪੇਪਰ ਸਤਵਾਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਾਵਿ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 90

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫਤਾ: 06
ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 60, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 20, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 80

ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $60+20 = 80$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਵਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੱਸਾ, ਵਾਰ ਅਤੇ ਜੰਗਨਾਮਾ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਨਿਖੇੜ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਵਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰੇਨਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿੱਸਾ, ਵਾਰ ਅਤੇ ਜੰਗਨਾਮਾ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਨਿਖੇੜ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ	: ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਾਵਿ	: ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ	: ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ	: ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ	: ਹੀਰ	: ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ	: ਜੰਗਨਾਮਾ (ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ)	: ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਕਿੱਸਾ, ਵਾਰ ਤੇ ਜੰਗਨਾਮਾ: ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ
- ਅ. ਕਿੱਸਾ, ਵਾਰ ਤੇ ਜੰਗਨਾਮਾ: ਅੰਤਰ-ਨਿਖੇੜ
- ੲ. ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਅ
- ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਬੀਰ ਕਾਵਿ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਅ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
- ਅ. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ: ਸੋਮਾ, ਸਾਰ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼
- ੲ. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ: ਨਾਇਕਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ
- ੳ. ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
- ਅ. ਹੀਰ ਵਾਰਿਸ: ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਧਿਐਨ
- ੲ. ਹੀਰ ਵਾਰਿਸ: ਦੁਖਾਂਤ-ਬੋਧ
- ੳ. ਹੀਰ ਵਾਰਿਸ: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

- ੳ. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
 ਅ. ਜੰਗਨਾਮਾ (ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ): ਵਿਧਾਗਤ ਪਰਿਪੇਖ
 ਈ. ਜੰਗਨਾਮਾ (ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ): ਇਤਿਹਾਸਿਕਤਾ
 ਸ. ਜੰਗਨਾਮਾ (ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ): ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, ਕਿੱਸਾ ਸੰਸਾਰ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੂਨੀ, ਕਿੱਸਾ: ਸਿਧਾਂਤ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਅਧੋਗਤੀ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਕਿੱਸਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੰਗਨਾਮਾ: ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ, ਕਿੱਸਾ: ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ ਅਤੇ ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁੰਮਟਾਲਾ, ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ: ਚਿੰਤਨ ਤੇ ਕਲਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਹੀਰ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਦੁਖਾਂਤ ਪਰੰਪਰਾ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ, ਹੀਰ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ, ਨਵਜੁੱਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ।
- ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ: ਇਕ ਅਧਿਐਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਸਪਾਲ ਕੌਰ ਕਾਂਗ, ਕਿੱਸਾ ਸੰਵਾਦ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, ਕਿੱਸਾ ਹੀਰ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ: ਪਾਠ ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ: ਪਾਠ ਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫ਼ਿਰੰਗੀਆਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸੁਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰ ਕਾਵਿ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ, ਬਿਰਤਾਂਤ ਸ਼ਾਸਤਰ: ਉਤਰ-ਆਧੁਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।

ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਦੂਜਾ)

MPBI-4208: ਪੇਪਰ ਅੱਠਵਾਂ

ਖੋਜ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 90

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫਤਾ: 06
ਥਿਰੀ ਅੰਕ: 60, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 20, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 80

ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $60+20 = 80$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਖੋਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਕਲਪਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ ਖੋਜ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਚੋਣਵੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਲੋਚਨਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੋਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਕਲਪਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਕੇ ਵਿਹਾਰਕ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ	: ਖੋਜ : ਸਰੂਪ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰਜ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ	: ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ : ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ	: ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ	: ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਮੈਟਾ ਆਲੋਚਨਾ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਖੋਜ: ਵਿਉਂਤਪਤੀ ਤੇ ਭਾਵਾਰਥ, ਪਰਿਆਇਵਾਚੀ ਸ਼ਬਦ, ਸਰੂਪ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ
ਅ. ਖੋਜ ਸੰਦ ਤੇ ਜੁਗਤਾਂ: ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ, ਨੋਟਸ ਲੈਣ ਦੀ ਵਿਧੀ
ੲ. ਖੋਜ ਵਿਧੀਆਂ: ਮੁਲਾਕਾਤ, ਸਾਰਣੀ, ਪ੍ਰਤੱਖਣ, ਕੇਸ ਅਧਿਐਨ, ਹਵਾਲਾ ਪੁਸਤਕਾਂ,
ਉਧਾਰਿਤ ਤੇ ਪੁਲੇਖਣ (ਹਵਾਲੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ), ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ, ਸਟਾਈਲ ਸ਼ੀਟ
ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ: ਆਰੰਭ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ
ਅ. ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ
ੲ. ਰੂਪਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ
ੳ. ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਰੁਝਾਨ (ਉਤਰ-ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ, ਉਤਰ-ਆਧੁਨਿਕ ਅਤੇ ਸਬਾਲਟਰਨ ਅਧਿਐਨ ਆਦਿ)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਆਰੰਭਕ ਆਲੋਚਨਾ
ਅ. ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ-ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ
ੲ. ਰੂਪਵਾਦੀ-ਸੰਰਚਨਾਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ
ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਰੁਝਾਨ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ੳ. ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ: ਵਿਧੀ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਅ. ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਟੋਟਿਆਂ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ (ਡਾ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁਸਤਕ **ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ: ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਵਾਰਤਕ** ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ)

ੲ. ਮੈਟਾ ਆਲੋਚਨਾ: ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਸ. ਡਾ. ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ 'ਪਰੰਪਰਾ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕਤਾ' (**ਸਮਦਰਸ਼ਨ**) ਅਤੇ ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ 'ਮੁੱਲ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ' (**ਮੁੱਲ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ**) ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਮੈਟਾ ਅਧਿਐਨ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, **ਸਮੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ**, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ (ਸੰਪਾ.), **ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਰਸ਼ੀ, **ਸਮੀਖਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ**, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, **ਪੱਛਮੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ**, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਬ੍ਰਹਮਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, **ਪੱਛਮੀ ਸਮੀਖਿਆ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਸੰਦਰਭ**, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਗੁਰਭਗਤ ਸਿੰਘ, **ਉਤਰਆਧੁਨਿਕਤਾਵਾਦ**, ਮਦਾਨ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਗੁਰਭਗਤ ਸਿੰਘ, **ਵਿਸ਼ਵ ਚਿੰਤਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਫਰੈਂਕੋ, **ਵਿਰੋਧ-ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ**, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ 1985.
- ਆਤਮ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, **ਉਤਰ-ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2002.
- _____, **ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ ਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2014
- ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, **ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਸਿਧਾਂਤ**, ਸੇਧ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, **ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, **ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ: ਸੰਬਾਦ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ**, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, **ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ: ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ (ਸੰਪਾ.), **ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ: ਇਕ ਪਰਿਚਯ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, **ਆਲੋਚਨਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ**, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਪਿਆਰ ਸਿੰਘ, **ਖੋਜ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਵਹਾਰ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਦਵਿੰਦਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, **ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਖੋਜ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੇ ਸੇਧ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਅਵਨੇਰ ਜ਼ੀਸ, **ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਸੁਹਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦਾਂ**, ਪੰਜਾਬ ਬੁੱਕ ਸੈਂਟਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਵੀ, **ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨਵੀਨ ਆਲੋਚਨਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ**, ਸੇਧ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, **ਯਥਾਰਥੀ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਦੂਜਾ)
MPBI-4209: ਪੇਪਰ ਨੌਵਾਂ
ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
 ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 90

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫਤਾ: 06
 ਬਿਊਰੀ ਅੰਕ: 60, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 20, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 80

ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $60+20 = 80$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਲੱਛਣ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਖੜੋਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਮੂਲ ਆਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸਮਾਜ ਉੱਪਰ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਲੱਛਣ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਖੜੋਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਮੂਲ ਆਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸਮਾਜ ਉੱਪਰ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ** : ਸਭਿਆਚਾਰ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਲੱਛਣ, ਅੰਗ, ਖੜੋਤ ਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨ
 ਸੰਕਲਪ : ਸਭਿਆਚਾਰ ਸਾਪੇਖਤਾ, ਨਸਲ-ਮੁੱਖਤਾ, ਖਿੰਡਾਅ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰੀਕਰਨ
- ਭਾਗ-ਦੂਜਾ** : ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਨਾਲ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ (ਭੂਗੋਲ, ਆਰਥਿਕਤਾ, ਧਰਮ, ਰਾਜਨੀਤੀ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ)
- ਭਾਗ-ਤੀਜਾ** : ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ, ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਮੂਲ ਸੋਮੇ
- ਭਾਗ-ਚੌਥਾ** : ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਨਿੱਖੜਵੇਂ ਲੱਛਣ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ
ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਸਭਿਆਚਾਰ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲੱਛਣ
 ਅ. ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਗ
 ਏ. ਸਭਿਆਚਾਰ: ਖੜੋਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨ
 ਸ. ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਾਪੇਖਤਾ, ਨਸਲ-ਮੁੱਖਤਾ, ਖਿੰਡਾਅ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰੀਕਰਨ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਭੂਗੋਲ ਦਾ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ
 ਅ. ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ
 ਏ. ਸਭਿਆਚਾਰ, ਧਰਮ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ
 ਸ. ਸਭਿਆਚਾਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ
 ਅ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸਰਵੇਖਣ

(ਪਿਛੋਕੜ, ਮੱਧਕਾਲੀ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਦੌਰ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਉਪਰੰਤ, ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ)
ੲ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮੂਲ ਸੋਮੇ
ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਕਬੀਲੇ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਨਿੱਖੜਵੇਂ ਲੱਛਣ
ਅ. ਖਾਣ-ਪੀਣ ਅਤੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ
ੲ. ਪਹਿਰਾਵਾ
ੳ. ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਬ੍ਰਹਮਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ: ਸੰਦਰਭ ਮੂਲਕ ਅਧਿਐਨ**, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, **ਲੋਕਧਾਰਾ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ**, ਪੈਪਸੂ ਬੁੱਕ ਡਿਪੂ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਫਰੈਂਕ, **ਸਭਿਆਚਾਰ: ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ**, ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, **ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ**, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, **ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਫਲਸਫ਼ਾ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ, **ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ: ਮੂਲ ਪਛਾਣ**, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟਰੱਸਟ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ।
- ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ, **ਲੋਕ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ: ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- _____, **ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ**, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, **ਸਭਿਆਚਾਰ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ**, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਪਛਾਣ-ਚਿੰਨ੍ਹ**, ਪੁਨੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਟੀ. ਆਰ. ਵਿਨੋਦ, **ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- _____, **ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਦੂਜਾ)
MPBI-4210A: ਪੇਪਰ ਦਸਵਾਂ, ਆਪਸ਼ਨ-I
ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
 ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 90

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫਤਾ: 06
 ਥਿਊਰੀ ਅੰਕ: 60, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 20, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 80

ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 60+20 = 80 ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਮਕਾਲੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਸੁਭਾਅ, ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਮਕਾਲੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਸੁਭਾਅ, ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ** : ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ : ਵਿਭਿੰਨ ਪਰਿਪੇਖ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ : ਵਿਹਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਯੂਨਿਟ ਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਪੱਤਰਕਾਰੀ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰ
 ਅ. ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪ: ਖ਼ਬਰ, ਸੰਪਾਦਕੀ, ਲੇਖ, ਫੀਚਰ, ਮੁਲਾਕਾਤ, ਰੀਵਿਊ (ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਰੂਪ)
 ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਆਰੰਭ, ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ
 ਸ. ਸਾਹਿਤਕ ਪੱਤਰਕਾਰੀ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ: ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
 ਅ. ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪ: ਫੇਸਬੁੱਕ, ਵਟਸਐਪ, ਟਵਿੱਟਰ
 ਏ. ਆਨਲਾਈਨ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ: ਸੰਕਲਪ, ਲੋੜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ
 ਸ. ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੰਜਾਬੀ ਚੈਨਲ: ਸੰਕਲਪ, ਲੋੜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ: ਭਾਸ਼ਾਈ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪਰਿਪੇਖ
 ਅ. ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ: ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ
 ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ: ਸਮਾਜਕ ਪਰਿਪੇਖ, ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਰੁਝਾਨ
 ਸ. ਪੰਜਾਬੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ: ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- ੳ. ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ (ਸਾਹਿਤਕ ਰਸਾਲਾ): ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ
ਅ. ਅਜੀਤ (ਅਖਬਾਰ): ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ
ੲ. ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ: ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ
ਸ. ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ: ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਮੇਘਾ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਰੋਕਾਰ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰੇਡੀਉ ਪੱਤਰਕਾਰੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਪਾਰੁਲ ਰਾਏਜ਼ਾਦਾ, ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਜਨ ਸੰਚਾਰ, ਮਦਾਨ ਪਬਲੀਸ਼ਰਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੱਤਰਾ ਤੇ ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ, ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਮਾਇਆਜਾਲ, ਗ੍ਰੇਸੀਅਸ ਬੁੱਕ ਪਬਲੀਸ਼ਰਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਕਵਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਪਹਿਲੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ ਕਾਨਫਰੰਸ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਜਲੰਧਰ: ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- _____, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ ਭਾਗ-1 ਤੇ 2, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ, ਅੰਦਾਜ਼ ਏ ਪੱਤਰਕਾਰੀ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਕਲਾ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
- ਰੀਨਾ ਢਿੱਲੋਂ, ਪੱਤਰਕਾਰਿਤਾ, ਮੀਡਿਯਾ ਏਵੰ ਜਨਸੰਚਾਰ, ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਪਬਲੀਸ਼ਰਜ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- Joginder Singh, **Punjabi Journalism: Issues & Concerns**, Punjabi University, Patiala.
- Navjot Singh Johal (Ed.), **Media Ethics: Issues & Concerns**, Punjabi University, Patiala.

ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਦੂਜਾ)
MPBI-4210B: ਪੇਪਰ ਦਸਵਾਂ, ਆਪਸ਼ਨ-II
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ
ਕੁੱਲ ਘੰਟੇ: 90

ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫਤਾ: 06
ਥਿਰੂਰੀ ਅੰਕ: 60, ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 20, ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 80

ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਪੰਜਾਬੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $60+20 = 80$ ਹਨ।

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਆਪਸੀ-ਸੰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਟਾਇਪਿੰਗ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਅਤੇ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਪ੍ਰੈਜ਼ਨਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਖਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਆਪਸੀ-ਸੰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਟਾਇਪਿੰਗ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਅਤੇ ਪਾਵਰ ਪੁਆਇੰਟ ਪ੍ਰੈਜ਼ਨਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿੱਖਣਗੇ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- Section-A** : Computer Basics
Section-B : Power Point Basics : Introduction
Section-C : ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ
Section-D : ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ

ਯੂਨਿਟ ਤੇ ਥੀਮ

Section-A.

Computer Basics:

1. Computer Parts – Input Unit & Output Unit, Data Storage Devices;
2. Hardware: Input devices & Output Devices
3. Software: Operating System (DOS, windows 95/98/2K), Application Software)
4. Word Basics: Getting started with word (Opening, editing, cut, copy, paste, replacing)
5. File utilities (template, search, deletion, saving, printing)

Section-B

Power Point Basics: Introduction:

1. Presentation–templates; slides–slide master, views (scale, slide, notes, outline view), objects (object-selection)
2. Working with presentation – to start new presentation, to arrange a presentation with the slide sorter, to close a presentation, to save a presentation, to create menu slide, to delete a slide.
3. Working Test – to create a label and text box, text character attributes (style, size, color, font), Working with paragraph – to add bullets to paragraph to change alignment and /or line spacing, to start a new line in paragraph.
4. Find and Replace – to find and change text, to checking spelling.
5. Working with Color.

Section-C

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ:

- ੳ. ਟਾਇਪ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਫੌਂਟ ਤਕਨਾਲੋਜੀ (ਰਵਾਇਤੀ ਅਤੇ ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ), ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ, ਲਿਪੀਅੰਤਰਣ
ਅ. ਕੀਬੋਰਡ ਲੇਆਊਟ - ਫੋਨੈਟਿਕ ਕੀਬੋਰਡ (phonetic keyboard), ਰਮਿੰਗਟਨ ਕੀਬੋਰਡ (Remington
Keyboard), ਇਨਸਕਰਿਪਟ ਕੀਬੋਰਡ (In Script Keyboard)
ੲ. ਕੰਪਿਊਟਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ
ਸ. ਪੰਜਾਬੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਹਾਇਤਾ ਕੇਂਦਰ - ਪੰਜਾਬੀ ਕੰਪਿਊਟਰ

Section-D

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ:

- ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: ਈ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਈ-ਅਖਬਾਰ
ਅ. ਆਨਲਾਈਨ ਵਿਸ਼ਵ ਕੋਸ਼: ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਕੀਪੀਡੀਆ (www.pa.wikipedia.org), ਪੰਜਾਬੀ ਪੀਡੀਆ
(www.punjabipedia.org)
ੲ. ਆਨਲਾਈਨ ਸ਼ਬਦ ਕੋਸ਼: ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ (www.shabadkosh.com), ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਕਸ਼ਨਰੀ
(www.punjabiwiktionary.org), ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ (www.punjabimaaboli.com)
ਸ. ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਧਿਐਨ: ਇਕ ਤੇਰਾਂ (www.ik13.com), ਗੁਰਬਾਣੀ ਖੋਜ (www.searchgurbani.com)

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ:

- ਸੀ. ਪੀ. ਕੰਬੋਜ, **ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ**, ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁੱਕਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- _____, **ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ, **ਕੰਪਿਊਟਰ: ਜਾਣ-ਪਛਾਣ**, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਦਿਲਰਾਜ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), **ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ**, ਯੂਨੀਸਟਾਰ ਬੁੱਕਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਜੈਤੇਗ ਸਿੰਘ, **ਕੰਪਿਊਟਰ: ਸੰਰਚਨਾ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਵਰਤੋਂ**, ਮਦਾਨ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜਨੇਜਾ, **ਕੰਪਿਊਟਰ: ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, **ਮਾਈਕਰੋ ਸੌਫਟ ਵਰਡ**, ਸੂਰਤੀ ਪਾਕਟ ਬੁੱਕਸ ਪਬਲਿਸ਼ਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਦੂਜਾ)
MPBI-4210C: ਪੇਪਰ ਦਸਵਾਂ, ਆਪਸ਼ਨ-III

ਉਰਦੂ
Urdu

Time: 3 Hours

Credit per Week: 06

Total Hours: 90

Maximum Marks: 80

Theory: 60

Internal Assessment: 20

Note: Instructions for Paper Setters/Examiners and Candidates:

The question paper shall consist of four Sections: A, B, C and D. All the sections A, B, C and D have two questions each of equal marks. Candidates are required to attempt one question each from four Sections A, B, C and D and one question from any section of the question paper. **The medium of the paper will be Urdu/Shahmukhi.**

Course Objectives

- Knowledge of Urdu language and literature.
- Ability to read texts in relation to their historical & cultural contexts.
- Ability to translate Urdu into other languages and vice versa.

Course Outcomes (CO's)

- With this course students will get basic knowledge of Urdu language and opportunity to learn the Urdu Language.
- With this course students will be able to read and write the Urdu Language.
- To identify and understand the meaning of words of Urdu language used in Punjabi Language.
- This will establish student's affinity with urdu language.

Syllabus and courses of reading

Books Prescribed: Lazmi Urdu Nisab (1st half of Prose and 1st half of Poetry) by Khalida Naheed published by Educational Book House, A.M.U. Market, Aligarh

Units and Themes

Section-A

Passages for Translation

Section-B

Stanzas for Explanation

Section-C

Word Meanings and their use in the Sentences

Section-D

General information: Names of Days, Months, Seasons, Relations, Colours, Body Parts, Animals, Birds, Fruits, Vegetables, Counting etc

Books Recommended:

- Dr. Amarwant Singh, **Urdu Qaida**, Punjabi University, Patiala.
- Maulvi Mohammad Isma'eel Merathi, **Urdu Ki Pehli Kitab**, Farid Book Depot, Delhi.

**M.A. Punjabi
PROGRAMME**

Sem-III-IV

Note-Under OLD System

M.A. PUNJABI PROGRAMME
Semester-III

MPBI-5311: ਪੇਪਰ ਗਿਆਰੂਵਾਂ
ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤਕ)

Course title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time allowed in Exam
ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤਕ) MPBI-5311	90	60	20	80	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬੋਧ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸ-ਰੇਖਾ ਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਝੁਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਪਏ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- CO 1 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬੋਧ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।
- CO 2 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸ-ਰੇਖਾ ਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਝੁਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਪਏ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗਾ।
- CO 3 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- CO 4 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ ਦੇ ਕਾਵਿ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਆਧੁਨਿਕ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 60+20 = 80 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ** : ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤੱਕ) : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- ਭਾਗ-ਦੂਜਾ** : ਮੇਰੇ ਸਾਂਈਆਂ ਜੀਓ : ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ
- ਭਾਗ-ਤੀਜਾ** : ਸਾਵੇ ਪੱਤਰ : ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ
- ਭਾਗ-ਚੌਥਾ** : ਬੰਦਰਗਾਹ : ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤੱਕ): ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
ੳ. ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਵੇਦਨਾ
ਅ. ਇਤਿਹਾਸ
ੲ. ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
ਸ. ਨਵੇਂ ਝੁਕਾਅ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ੳ. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਮੇਰੇ ਸਾਂਈਆਂ ਜੀਓ : ਕਾਵਿ ਸਰੋਕਾਰ
ੲ. ਮੇਰੇ ਸਾਂਈਆਂ ਜੀਓ: ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਚਿਤਰਨ
ਸ. ਮੇਰੇ ਸਾਂਈਆਂ ਜੀਓ: ਕਾਵਿ-ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

ੳ. ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਸਾਵੇ ਪੱਤਰ: ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਪਾਸਾਰ
ੲ. ਸਾਵੇ ਪੱਤਰ: ਯਥਾਰਥ ਤੇ ਰੁਮਾਂਸ
ਸ. ਸਾਵੇ ਪੱਤਰ: ਕਾਵਿ-ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ੳ. ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਬੰਦਰਗਾਹ: ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ
ੲ. ਬੰਦਰਗਾਹ: ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਚੇਤਨਾ
ਸ. ਬੰਦਰਗਾਹ: ਕਾਵਿ-ਜੁਗਤਾਂ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ :

- ਅਤਰ ਸਿੰਘ, ਕਾਵਿ-ਅਧਿਅਨ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਸਰਹੰਦ।
- _____, ਸਾਹਿਤ ਸੰਵੇਦਨਾ, ਰਘਬੀਰ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਰਾਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਈ ਆਧਾਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸਰ, ਕਾਵਿ-ਚਿੰਤਨ 1 ਅਤੇ 2, ਜਸਬੀਰ ਕੇਸਰ (ਸੰਪਾ.), ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਕਾਵਿ ਸਿੱਧਾਂਤ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸੁਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ: ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- _____, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਜਗਤ, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਐੱਸ. ਤਰਸੇਮ, ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸੰਸਾਰ, ਨਵਯੁਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- _____, ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਤੇ ਸੰਕਲਪ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਹਿਰਦੇਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ, ਸਾਵੇ ਪੱਤਰ: ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪਰਿਪੇਖ, ਅਲਕਾ ਸਾਹਿਤ ਸਦਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ: ਕਾਵਿ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ ਦਾ ਕਾਵਿ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਅਧਿਐਨ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ: ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਵਾਰਤਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਯੋਗਰਾਜ, ਨਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ: ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਦੇ ਨਵ-ਸੰਦਰਭ, ਸਪਤਰਿਸ਼ੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

M.A. PUNJABI PROGRAMME

Semester-III

ਐਮ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ (ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ)

MPBI-5312: ਪੇਪਰ ਬਾਰੂਵਾਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ

Course title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time allowed in Exam
ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ MPBI-5312	90	60	20	80	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਚੌਖਟੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦੇ ਵਿਧਾਗਤ ਸਰੂਪ, ਵਿਸ਼ੇਗਤ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਚੋਣਵੇਂ ਨਾਵਲਾਂ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ ਅਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਸੋਝੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

CO 1 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਵਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਵਲ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੁਝਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੋਣਵੇਂ ਨਾਵਲਾਂ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ ਅਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਸੋਝੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $60+20 = 80$ ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ	: ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ	: ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ	: ਚਿੱਟਾ ਲਹੂ	: ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ	: ਪਰਸਾ	: ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ	: ਕੌਰਵ ਸਭਾ	: ਮਿੱਤਰ ਸੈਨ ਮੀਤ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ: ਵਿਧਾਗਤ ਲੱਛਣ
- ਅ. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ: ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
- ੲ. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ: ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- ਸ. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ: ਵਰਤਮਾਨ ਰੁਝਾਨ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ: ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਚਿੱਟਾ ਲਹੂ: ਯਥਾਰਥ-ਚਿਤਰਨ ਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ
ੲ. ਚਿੱਟਾ ਲਹੂ: ਪਾਤਰ-ਉਸਾਰੀ
ਸ. ਚਿੱਟਾ ਲਹੂ: ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਪਰਸਾ: ਯਥਾਰਥ-ਚਿਤਰਨ ਤੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਰਿਪੇਖ
ੲ. ਪਰਸਾ: ਪਾਤਰਾਵਲੀ
ਸ. ਪਰਸਾ: ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- ੳ. ਮਿੱਤਰ ਸੈਨ ਮੀਤ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਕੌਰਵ ਸਭਾ : ਯਥਾਰਥ-ਚਿਤਰਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਈ ਪ੍ਰਸੰਗ
ੲ. ਕੌਰਵ ਸਭਾ: ਪਾਤਰਾਵਲੀ
ਸ. ਕੌਰਵ ਸਭਾ: ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ :

- ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਵੇਦਨਾ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।
 - ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
 - ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਵਿਚ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਬਿੰਦੂ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
 - ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
 - ਨਿਰੰਜਨ ਤਸਨੀਮ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ, ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
 - _____, ਆਧੁਨਿਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
 - _____, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਦਿੱਲੀ।
 - ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।
 - ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਗਲਪ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
 - ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ, ਮਸਲੇ ਗਲਪ ਦੇ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
 - _____, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
 - ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਹਿਰੂ (ਸੰਪਾ.), ਨਾਵਲ ਦੀ ਵਿਧਾ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
 - ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਸਰਵੇਖਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
 - ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ, ਮੁੱਢਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ, ਪੰਕਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
 - _____, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਵਿਭਿੰਨ ਪਾਸਾਰ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
 - ਪਰਬਜੀਤ ਕੌਰ, ਪਰਸਾ ਦਾ ਰਚਨਾ ਸੰਸਾਰ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
 - ਪਰਮਜੀਤ ਢੀਂਗਰਾ, ਪਰਸਾ ਚਿੰਤਨ-ਚੇਤਨਾ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
 - _____, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ: ਵਿਰਸਾ ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
 - ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਸਾਂਝ, ਪੰਜਾਬੀ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਨਾਵਲ, ਸਿਰਜਨਾ ਪ੍ਰੈੱਸ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
 - ਸੁਖਬੀਰ ਕੌਰ ਮਾਹਲ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਦੀ ਦੁਖਾਂਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
 - ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਖਾਹਰਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਵਿਚ ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਕ ਚੇਤਨਾ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
 - _____(ਸੰਪਾ.), ਕੌਰਵ ਸਭਾ : ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
 - ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ (ਸੰਪਾ.), ਮਿੱਤਰ ਸੈਨ ਮੀਤ ਦੇ ਨਾਵਲ ਕੌਰਵ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
 - ਟੀ. ਆਰ. ਵਿਨੋਦ, ਆਓ ਨਾਵਲ ਪੜ੍ਹੀਏ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
 - _____, ਨਾਵਲ ਆਲੋਚਨਾ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਕੋਸ਼, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ। ।
- ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:**
- ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ, ਗਲਪ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
 - ਖੋਜ ਦਰਪਣ, ਗਲਪ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

M.A. PUNJABI PROGRAMME
Semester-III

MPBI-5313: ਪੇਪਰ ਤੇਰ੍ਹਵਾਂ
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ-I

Course title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time allowed in Exam
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ-I MPBI-5313	90	60	20	80	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ।
- ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਆਂਤਰਿਕ ਬਣਤਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਭਾਸ਼ਾਈ ਅਧਿਐਨ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- CO 1 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।
CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਸਮਝੇਗਾ।
CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।
CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਮਾਡਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 60+20 = 80 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ** : ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਸੌਸਿਊਰ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਨੌਮ ਚਾਮਸਕੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸਿਧਾਂਤ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਮਾਡਲ

ਯੂਨਿਟ ਤੇ ਥਮਿ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- (ੳ) ਭਾਸ਼ਾ: ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
 (ਅ) ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਖੇਤਰ
 (ੲ) ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਭਾਸ਼ਾ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- (ੳ) ਸੌਸਿਊਰ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ: ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਬੋਲੀ (Langue and Parole); ਚਿਹਨ, ਚਿਹਨਕ ਤੇ ਚਿਹਨਤ (Sign, Signifier & Signified); ਇਕਾਲਕ (Synchronic) ਅਤੇ ਬਹੁਕਾਲਕ (Diachronic) ਅਧਿਐਨ; ਕੜੀਦਾਰ (Syntagmatic) ਅਤੇ ਲੜੀਦਾਰ (Paradigmatic) ਸੰਬੰਧ
- (ਅ) ਚਿਹਨ ਵਿਗਿਆਨ (Semiology)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- (ੳ) ਨੌਮ ਚਾਮਸਕੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸਿਧਾਂਤ: ਰੂਪਾਂਤਰੀ ਨੋਮ, ਵਾਕੰਸ਼ ਉਸਾਰੀ ਨੋਮ, ਰੂਪਧੁਨੀਆਤਮਕ ਨੋਮ
- (ਅ) ਵਾਕ ਵਿਉਂਤ ਅਤੇ ਜੜਤ (Embedding)

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- (ੳ) ਨਿਕਟ ਅੰਗ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿਧੀ
- (ਅ) ਰੂਪਾਂਤਰੀ ਵਿਆਕਰਨ
- (ੲ) ਸਿਸਟਮੀ ਵਿਆਕਰਨ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ:

- ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ।
- ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਕਵਲਜੀਤ ਕੌਰ ਜੱਸਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਕੁਝ ਪੱਖ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਕਾਲਾ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬ ਬੁੱਕ ਸਟੋਰ, ਦਿੱਲੀ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਸਿਧਾਂਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਮਦਾਨ ਪਬਲਿਕੇਸ਼ਨਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ: ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕੋਸ਼, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ: ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਸਰੂਪ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਮਿੰਨੀ ਸਲਵਾਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ: ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਵੇਦ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, ਪਰਿਚਾਇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਦੀਪਕ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਜਲੰਧਰ।

M.A. PUNJABI PROGRAMME
Semester-III

MPBI-5314: ਪੇਪਰ ਚੌਦਵਾਂ
ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ

Course title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time allowed in Exam
ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ MPBI-5314	90	60	20	80	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ ਬਾਰੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਨਿਕਾਸ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ ਤੇ ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਦੀ ਵਾਰਤਕ ਪੜ੍ਹਨ/ਸਮਝਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

CO 1 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਾਰਤਕ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੱਧਕਾਲੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਜਨਮ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੇਗਾ।

CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੱਧਕਾਲੀ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਵਾਰਤਕ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ ਤੇ ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਦੀ ਵਾਰਤਕ ਪੜ੍ਹਨ/ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 60+20 = 80 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ : ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ : ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਡਾ. ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ

(ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ)

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ੳ. ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ

ਅ. ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ

ੲ. ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪ

ਸ. ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ: ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.) : ਨਾਇਕ ਦਾ ਬਿੰਬ
ਅ. ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ: ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.) : ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਮਿਥਿਹਾਸ
ੲ. ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ: ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.) : ਗੁਰਮਤਿ ਦਰਸ਼ਨ
ੳ. ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ: ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.) : ਵਾਰਤਕ ਕਲਾ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਡਾ. ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.) : ਵਿਧਾਗਤ ਅਧਿਐਨ
ਅ. ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਡਾ. ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.) : ਜਨਮਸਾਖੀ ਪਰੰਪਰਾ
ੲ. ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਡਾ. ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.) : ਟੀਕੇ, ਪਰਮਾਰਥ, ਗੋਸ਼ਟਿ ਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਪਰੰਪਰਾ
ੳ. ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਡਾ. ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.) : ਵਾਰਤਕ ਪੈਰੋ ਦਾ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- ੳ. ਵਾਰਤਕ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿਧੀ
ਅ. ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ : ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ
ੲ. ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ
(ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਗ 'ਅ' ਅਤੇ 'ੲ' ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ)

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ:

- ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਰਸ਼ੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ: ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਵਾਰਤਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਜਨਮ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੈਪਸੂ ਬੁੱਕ ਡਿਪੂ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, ਤੇਜਵੰਤ ਮਾਨ (ਸੰਪਾ.), ਵਾਰਤਕੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਰਾਜਬੀਰ ਕੌਰ, ਪੁਰਾਤਨ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਮਨਮੋਹਨ ਕੇਸਰ, ਗੱਦ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਪੈਪਸੂ ਬੁੱਕ ਡਿਪੂ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਥਾਪਰ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਪੁਨਰ ਵਿਚਾਰ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
- ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਕਸੇਲ, ਗਦ ਅਧਿਐਨ (ਵਿਧੀ ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ), ਅਮਰਜੀਤ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ: ਸੰਚਾਰ ਤੇ ਵਿਉਹਾਰ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, ਮੱਧਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਮੰਥਨ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ।
- ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੰਦਾ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਪੁਨਰ ਨਿਰੀਖਣ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਸਾਖੀ-ਸੁਰਤਿ, ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਨਮਸਾਖੀ/ ਮਿੱਥ ਵਿਗਿਆਨ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ।
- ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਿਕ ਅਧਿਐਨ, ਪੈਪਸੂ ਬੁੱਕ ਡਿਪੂ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਨਮਸਾਖੀ ਪਰੰਪਰਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਨਮਸਾਖੀਆਂ ਦਾ ਤਾਤਵਿਕ ਅਧਿਐਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ, ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

M.A. PUNJABI PROGRAMME

Semester-III

MPBI-5315: ਪੇਪਰ ਪੰਦਰਵਾਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ

Course title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time allowed in Exam
ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ MPBI-5315	90	60	20	80	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਕ ਗਿਆਨ, ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਝੁਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਪਏ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

CO 1 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਇਕਾਂਗੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰੰਗਮੰਚ ਨਾਲ ਜੁੜੇਗਾ।

CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗਾ।

CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ, ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਅਤੇ ਆਤਮਜੀਤ ਦੀ ਲੇਖਣੀ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $60+20 = 80$ ਹਨ।

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਪੱਤਣ ਦੀ ਬੋਝੀ (ਇਕਾਂਗੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) : ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਇਸ਼ਕ ਬਾਝ ਨਮਾਜ ਦਾ ਹੱਜ ਨਾਹੀ (ਲਘੂ-ਨਾਟ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) : ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਮੁੜ ਆ ਲਾਮਾਂ ਤੋਂ (ਨਾਟਕ) : ਆਤਮਜੀਤ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ੳ. ਨਾਟਕ ਦੀ ਵਿਧਾ

ਅ. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਅ

ੲ. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ: ਨਵੀਨਤਮ ਰੁਝਾਣ

ਸ. ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ: ਵਿਧਾਗਤ ਨਿਖੇੜ

ਹ. ਨਾਟਕ ਤੇ ਰੰਗਮੰਚ: ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
- ਅ. ਪੱਤਣ ਦੀ ਬੇੜੀ: ਥੀਮਕ ਸਰੋਕਾਰ
- ੲ. ਪੱਤਣ ਦੀ ਬੇੜੀ: ਪਾਤਰ-ਪ੍ਰਬੰਧ
- ਸ. ਪੱਤਣ ਦੀ ਬੇੜੀ: ਨਾਟ-ਜੁਗਤਾਂ/ਰੰਗਮੰਚੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
- ਅ. ਇਸ਼ਕ ਬਾਝ ਨਮਾਜ਼ ਦਾ ਹੱਜ ਨਾਹੀ: ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਪਾਸਾਰ
- ੲ. ਇਸ਼ਕ ਬਾਝ ਨਮਾਜ਼ ਦਾ ਹੱਜ ਨਾਹੀ: ਪਾਤਰ-ਪ੍ਰਬੰਧ
- ਸ. ਇਸ਼ਕ ਬਾਝ ਨਮਾਜ਼ ਦਾ ਹੱਜ ਨਾਹੀ: ਨਾਟ-ਜੁਗਤਾਂ/ਰੰਗਮੰਚੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- ੳ. ਆਤਮਜੀਤ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
- ਅ. ਮੁੜ ਆ ਲਾਮਾਂ ਤੋਂ: ਥੀਮਕ ਸਰੋਕਾਰ
- ੲ. ਮੁੜ ਆ ਲਾਮਾਂ ਤੋਂ: ਪਾਤਰ-ਪ੍ਰਬੰਧ
- ਸ. ਮੁੜ ਆ ਲਾਮਾਂ ਤੋਂ: ਨਾਟ-ਜੁਗਤਾਂ/ਰੰਗਮੰਚੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ:

- ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਦੇ ਲੋਕ-ਕਥਾ ਆਧਾਰਿਤ ਨਾਟਕ, ਬਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ ਦੀ ਨਾਟਕ ਕਲਾ, ਲੋਕਾਇਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਬ੍ਰਹਮਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ: ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਭਰਤਮੁਨੀ (ਜੀ.ਐਨ. ਰਾਜਗੁਰੂ-ਅਨੁ.), ਨਾਟਕ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਓਮਾ ਸੇਠੀ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਆਲੋਚਨਾ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਕੋਸ਼, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- _____, ਆਤਮਜੀਤ ਦੀ ਨਾਟ ਸੰਵੇਦਨਾ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- _____, ਆਤਮਜੀਤ ਦੀ ਨਾਟ ਸੰਵੇਦਨਾ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ: ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ: ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਹਰਜੋਧ ਸਿੰਘ, ਔਲਖ ਇਕ ਬਹੁਪਰਤੀ ਸੰਵਾਦ, ਵੈਲਵਿਸ਼ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਹਰਪ੍ਰੀਤ, ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਦੀ ਨਾਟ-ਸੰਵੇਦਨਾ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ ਦੇ ਨਾਟਕ: ਥੀਮਿਕ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਵਿਧਾ, ਗ੍ਰੇਸੀਅਸ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਚਿਹਨ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਓਫ਼ ਕਮਰਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਡਾ. (ਸੰਪਾ.), ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਦੀਆਂ ਨਾਟ-ਜੁਗਤਾਂ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਸਬਿੰਦਰਜੀਤ ਸਾਗਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਮਦੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ: ਮੇਰੇ ਚੋਣਵੇਂ ਇਕਾਂਗੀ ਅਤੇ ਲਘੂ ਨਾਟ-ਕਲਾ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਦੀ ਲਘੂ-ਨਾਟ ਕਲਾ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ ਦੀ ਨਾਟ-ਭੂਮੀ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ, ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਨਾਟ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਆਤਮਜੀਤ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਆਤਮਜੀਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਨਾਟਕ, ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼ ਦਿੱਲੀ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- ਸਾਹਿਤ ਸਮਾਚਾਰ, ਨਾਟਕ ਅੰਕ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
 - ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ, ਨਾਟਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਨਾਟ-ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

M.A. PUNJABI PROGRAMME

Semester-IV

MPBI-5416: ਪੇਪਰ ਸੋਲੂਵਾਂ
ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤੋਂ ਬਾਅਦ)

Course title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time allowed in Exam
ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤੋਂ ਬਾਅਦ) MPBI-5416	90	60	20	80	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਝੁਕਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪਰਖਕ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਕਾਵਿ ਕਲਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

CO 1 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਝੁਕਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।

CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੁਨਰ ਵਿਚ ਪਰਖਕ ਹੋਵੇਗਾ।

CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗਾ।

CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਮਕਾਲੀ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਕਲਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 60+20 = 80 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ	: ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ	: ਸਿੱਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ	: ਮੈਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰੋ	: ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ	: ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦਰਗਾਹ	: ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ	: ਸਾਡੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ	: ਪਾਸ਼

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (1960 ਤੋਂ ਬਾਅਦ): ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ੳ. 1960 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ 1960 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ : ਮੂਲ ਨਿਖੇੜਾ

ਅ. 1960 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ

ੲ. 1960 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਸ. ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਝੁਕਾਅ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
- ਅ. ਮੈਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰੋ: ਵਿਧਾਗਤ ਅਧਿਐਨ
- ੲ. ਮੈਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰੋ: ਨਾਰੀ ਸੰਵੇਦਨਾ
- ਸ. ਮੈਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰੋ: ਕਾਵਿ-ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
- ਅ. ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦਰਗਾਹ: ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ
- ੲ. ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦਰਗਾਹ: ਕਾਵਿ-ਚੇਤਨਾ
- ਸ. ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦਰਗਾਹ: ਕਾਵਿ-ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- ੳ. ਪਾਸ਼: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
- ਅ. ਸਾਡੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ: ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ
- ੲ. ਸਾਡੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ: ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ
- ਸ. ਸਾਡੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ: ਕਾਵਿ-ਜੁਗਤਾਂ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ:

- ਅਤਰ ਸਿੰਘ, ਕਾਵਿ-ਅਧਿਐਨ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਆਤਮ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਸ਼ਬਦ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਸੰਵਾਦ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀਆਂ ਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਰਾਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਈ ਆਧਾਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗੁਰਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ: ਦੇਹ ਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀ, ਮਦਾਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਦੀਪਕ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਕਾਮ, ਕਾਮਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ-ਕਾਵਿ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ, ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਤੇਜਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਸੰਸਾਰ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਸੁਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ ਤੇ ਵਨੀਤਾ (ਸੰਪਾ.), ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸੰਵਾਦ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਤੇਜਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਪਾਸ਼ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੀਂਗਰਾ (ਸੰਪਾ.), ਪਾਸ਼ ਕਾਵਿ : ਪਾਠ ਤੇ ਪ੍ਰਵਚਨ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਾਲ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), ਜਿੱਥੇ ਕਵਿਤਾ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਸਰਹਿੰਦ।
- ਸੁਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ, ਆਰਸੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਅਧਿਐਨ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

M.A. PUNJABI PROGRAMME
Semester-IV

MPBI-5417: ਪੇਪਰ ਸਤਾਰਵਾਂ
ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ

Course title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time allowed in Exam
ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ MPBI-5417	90	60	20	80	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਿਧਾਂਤਕ ਚੋਖਟੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਚੋਣਵੇਂ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਸਮਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

CO 1 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣੇਗਾ।

CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣੇਗਾ।

CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਅਤੇ ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ।

CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੋਣਵੇਂ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਸਮਝ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 60+20 = 80 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ : ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਨਵੇਂ ਲੋਕ : ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਮੌਤ ਅਲੀ ਬਾਬੇ ਦੀ : ਅਜੀਤ ਕੌਰ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਨਵੀਨ ਧਾਰਾ (ਚੋਣਵੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ)

(ਸੰਪਾ. ਡਾ. ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ

ਅ. ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ : ਆਰੰਭ ਤੇ ਵਿਕਾਸ

ੲ. ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਸ. ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ : ਸਥਿਤੀ, ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੇ ਨਵੇਂ ਰੁਝਾਨ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
- ਅ. ਨਵੇਂ ਲੋਕ: ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ
- ੲ. ਨਵੇਂ ਲੋਕ: ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ
- ਸ. ਨਵੇਂ ਲੋਕ: ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਅਜੀਤ ਕੌਰ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
- ਅ. ਮੌਤ ਅਲੀ ਬਾਬੇ ਦੀ: ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ (ਸਮਾਜਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ, ਨਾਰੀ)
- ੲ. ਮੌਤ ਅਲੀ ਬਾਬੇ ਦੀ: ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ
- ਸ. ਮੌਤ ਅਲੀ ਬਾਬੇ ਦੀ: ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਨਵੀਨ ਧਾਰਾ (ਚੋਣਵੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ)

- ੳ. ਜੀਵਨੀ ਮੂਲਕ ਪਾਸਾਰ
- ਅ. ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ
- ੲ. ਕਲਾ-ਜੁਗਤਾਂ
- ਸ. ਜੀਵਨ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ:

- ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ ਤੇ ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੇ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਭਾਗ 1-2, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ, ਪੁਸ਼ਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ: ਸਰੂਪ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਫ਼ਰੈਂਕ, ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਟੀ. ਆਰ. ਵਿਨੋਦ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ: ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੰਦੀ, ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ : ਇਕ ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ, ਜੈਨ ਸਨਜ਼ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਸਰਹਿੰਦ।
- ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਪਰਦੀਪ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ : ਦਸ਼ਾ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ, ਕੇ. ਜੀ. ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ਾਹਰਾਹ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____ (ਸੰਪਾ.), ਦੁਆਦਸ਼ੀ: ਪਰਤਾਂ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____ (ਸੰਪਾ.), ਮੌਤ ਅਲੀ ਬਾਬੇ ਦੀ : ਪਰਤਾਂ ਸੰਗ ਸੰਵਾਦ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਰਜਨੀਸ਼ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਪਾਤਰ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਚੰਦ ਤੇ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ।
- ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਬਦਲਦੇ ਪਰਿਪੇਖ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ, ਗਲਪ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਖੋਜ ਦਰਪਣ, ਗਲਪ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

M.A. PUNJABI PROGRAMME

Semester-IV

MPBI-5418: ਪੇਪਰ ਅਠਾਰ੍ਹਵਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ-II

Course title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time allowed in Exam
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ-II MPBI-5418	90	60	20	80	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ।
- ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਆਂਤਰਿਕ ਬਣਤਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਕਰਵਾਉਣਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

CO 1 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਅਤੇ ਆਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਰਥ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਜਾਣੇਗਾ।

CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਧੁਨੀ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤ ਦੇ ਸਰੂਪ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।

CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਲੀ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $60+20 = 80$ ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ** : ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਅਤੇ ਆਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : ਅਰਥ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : ਧੁਨੀ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ: ਦਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ

ਯੂਨਿਟ ਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- (ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ : ਵਿਆਕਰਨਕ ਇਕਾਈਆਂ (ਵਾਕ, ਉਪਵਾਕ, ਵਾਕੰਸ਼, ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਭਾਵੰਸ਼) ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨਕ ਵਰਗਾਂ (ਵਚਨ, ਲਿੰਗ, ਕਾਲ, ਵਾਚ, ਪੁਰਖ, ਕਾਰਕ ਤੇ ਆਸਪੈਕਟ) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਬਣਤਰ
(ਅ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਅਤੇ ਆਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ : ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਆਰਥੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦੇ ਤੱਤ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- (ੳ) ਅਰਥ-ਵਿਗਿਆਨ : ਭਾਰਤੀ ਅਰਥ ਸਿਧਾਂਤ, ਅਰਥ ਆਧਾਰਤ ਸ਼ਬਦ ਵੰਨਗੀਆਂ (ਸਮਾਨਾਰਥਕ, ਵਿਰੋਧਾਰਥਕ, ਬਹੁਅਰਥਕ, ਸਮੂਹਅਰਥਕ, ਸਮਨਾਮ ਸ਼ਬਦ), ਅਰਥ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ (ਅਰਥ ਵਿਸਤਾਰ, ਅਰਥ ਸੰਕੋਚ, ਅਰਥ ਪਲਟਾ)
- (ਅ) ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ : ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸੰਕਲਪ, ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ (ਮਾਝੀ, ਮਲਵਈ, ਦੁਆਬੀ ਅਤੇ ਪੁਆਪੀ) ਜਾਣ-ਪਛਾਣ, ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- (ੳ) ਧੁਨੀ ਵਿਗਿਆਨ : ਖੰਡੀ ਧੁਨੀਆਂ ਅਤੇ ਅਖੰਡੀ ਧੁਨੀਆਂ
- (ਅ) ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤ : ਸਵਰ ਅਤੇ ਵਿਅੰਜਨ ਧੁਨੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ-ਵਿਉਂਤ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- (ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਕਾਸ : ਦਸ਼ਾ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ
- (ਅ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ : ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ
- (ੲ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸੂਚਨਾ-ਸੰਚਾਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ:

- ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, **ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ**, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, **ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ**, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਲਾਲ ਸਿੰਘ, **ਕਾਲਜ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ**, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਕਵਲਜੀਤ ਕੌਰ ਜੱਸਲ, **ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਕੁਝ ਪੱਖ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ : ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੇ ਇਕਾਈਆਂ**, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ।
- ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ ਤੇ ਹੋਰ, **ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਆਕਰਨ**, ਭਾਗ I, II, III, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ।
- ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ (ਸੰਪਾ.), **ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ : ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ**, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ।
- ਦੁਨੀ ਚੰਦ, **ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ**, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, **ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ**, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- _____, **ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਰੋਤ ਤੇ ਬਣਤਰ**, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, **ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ : ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਸਰੂਪ**, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, **ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ**, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਮਿੰਨੀ ਸਲਵਾਨ, **ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ : ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪ**, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਵੇਦ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, **ਪਰਿਚਾਇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ**, ਦੀਪਕ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਜਲੰਧਰ।
- ਡਾ. ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), **ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ**, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- **ਸੰਵਾਦ**, ਅੰਕ 12, ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਐਨ ਵਿਭਾਗ, ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- **ਸੰਵਾਦ**, ਅੰਕ 15, ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਐਨ ਵਿਭਾਗ, ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- **ਸੰਵਾਦ**, ਅੰਕ 16, ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਐਨ ਵਿਭਾਗ, ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

M.A. PUNJABI PROGRAMME
Semester-IV

MPBI-5419: ਪੇਪਰ ਉੱਨ੍ਹੀਵਾਂ
ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ

Course title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time allowed in Exam
ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ MPBI-5419	90	60	20	80	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਨਿਕਾਸ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਗਦ ਅਤੇ ਪਦ ਦੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਵਾਰਤਕ ਦੀਆਂ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਵੰਨਗੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿੰ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ ਦੀ ਵਾਰਤਕ ਪੜ੍ਹਨ/ਸਮਝਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

CO 1 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਵਾਰਤਕ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਵਾਰਤਕ ਦੀਆਂ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਵੰਨਗੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਹ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 60+20 = 80 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

- ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ** : ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
- ਭਾਗ-ਦੂਜਾ** : ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਲੇਖ (ਨਿਬੰਧ ਸੰਗ੍ਰਿਹ) : ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ
- ਭਾਗ-ਤੀਜਾ** : ਗਲੀਏ ਚਿੱਕੜ ਦੂਰ ਘਰ (ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ) : ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ
- ਭਾਗ-ਚੌਥਾ** : ਹੁਸੀਨ ਚਿਹਰੇ : ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ੳ. ਪੁਰਾਤਨ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ: ਸਰੂਪ ਤੇ ਅੰਤਰ-ਨਿਖੇੜ

ਅ. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ

ੲ. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪ

ਸ. ਨਵੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਲੇਖ : ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ
ੲ. ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਲੇਖ : ਵਿਸ਼ਵ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ
ਸ. ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਲੇਖ : ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਸ਼ੈਲੀ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਗਲੀਏ ਚਿੱਕੜ ਦੂਰ ਘਰ : ਆਤਮ ਬਿੰਬ
ੲ. ਗਲੀਏ ਚਿੱਕੜ ਦੂਰ ਘਰ : ਇਤਿਹਾਸਿਕ, ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ
ਸ. ਗਲੀਏ ਚਿੱਕੜ ਦੂਰ ਘਰ : ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਜੋਂ ਪਰਖ/ਵਿਧਾਗਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- ੳ. ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਹੁਸੀਨ ਚਿਹਰੇ : ਥੀਮਕ ਸਰੋਕਾਰ
ੲ. ਹੁਸੀਨ ਚਿਹਰੇ : ਜੀਵਨ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ
ਸ. ਹੁਸੀਨ ਚਿਹਰੇ : ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ:

- ਅਭਿਨਾਸ਼ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ : ਸਰੂਪ ਤੇ ਸਾਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ : ਇਕ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਅਰਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਵੈਜੀਵਨੀ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਿਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਿਬੰਧ : ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ, ਸ਼ਰਬਤ ਦੀਆਂ ਘੁੱਟਾਂ, ਨਵਯੁੱਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਧਰਮਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨੀ : ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਧਰਮਪਾਲ ਸਿੰਗਲ, ਵਾਰਤਕਕਾਰ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਮਾਈ ਹੀਰਾਂ ਗੇਟ, ਜਲੰਧਰ।
- ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਤੇ ਵਾਰਤਾਕਾਰ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ : ਇਕ ਅਧਿਐਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ : ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੁਮਾਰ, ਆਰਸੀ : ਸਾਹਿਤਕ ਸਮੀਖਿਆ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ, ਵਾਰਤਕ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਸ਼ੈਲੀ, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ : ਸੈਮੀਨਾਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਪਰਮੀਤ ਕੌਰ, ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ : ਸਰੂਪ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਤਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਵੈਜੀਵਨੀ : ਮਨੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣੀ ਪੜ੍ਹਤ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
- ਰਛਪਾਲ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ : ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਵੈਜੀਵਨੀ : ਇਕ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ : ਸਰੂਪ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਸੁਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ ਤੇ ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ : ਪੁਨਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- ਖੋਜ ਦਰਪਣ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਜਨਵਰੀ 1998, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸਾਹਿਤ ਸਮਾਚਾਰ, ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, 1969 ਅਤੇ ਜੁਲਾਈ-ਦਸੰਬਰ 1962, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ, ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, 1981 ਅਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਵਾਰਤਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ-21, ਮਾਰਚ 1983, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸਮਦਰਸ਼ੀ, ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ-96, ਫਰਵਰੀ-ਮਾਰਚ 2007.

M.A. PUNJABI PROGRAMME
Semester-IV

MPBI-5420A: ਪੇਪਰ ਵੀਹਵਾਂ, ਆਪਸ਼ਨ-I
ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ

Course title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time allowed in Exam
ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ MPBI-5420A	90	60	20	80	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਝੁਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਪਏ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

- CO 1 :** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਰਵਾਸੀ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।
CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੂਲ ਸੰਕਲਪਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।
CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਸਮਝੇਗਾ।
CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਰਵਾਸੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਹ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 60+20 = 80 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ	: ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ	: ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ
ਭਾਗ-ਦੂਜਾ	: ਦੇਸ ਹੋਇਆ ਪਰਦੇਸ	: ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ (ਸੰਪਾ.)
ਭਾਗ-ਤੀਜਾ	: ਰਿਜ਼ਕ (ਨਾਵਲ)	: ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਿਲਿੰਗ
ਭਾਗ-ਚੌਥਾ	: ਮੇਪਲ ਦੇ ਰੰਗ (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ)	: ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.)

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

- ੳ. ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ
 ਅ. ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਿਛੋਕੜ
 ਬ. ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ
 ਸ. ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਨਵੇਂ ਰੁਝਾਨ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨੀ-ਮੂਲਕ ਵੇਰਵੇ
ਅ. ਦੇਸ ਹੋਇਆ ਪਰਦੇਸ : ਪਰਵਾਸੀ ਚੇਤਨਾ
ੲ. ਦੇਸ ਹੋਇਆ ਪਰਦੇਸ : ਥੀਮਕ ਅਧਿਐਨ
ਸ. ਦੇਸ ਹੋਇਆ ਪਰਦੇਸ : ਕਾਵਿ-ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਿਲਿੰਗ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਰਿਜ਼ਕ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ
ੲ. ਰਿਜ਼ਕ : ਪਾਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ
ਸ. ਰਿਜ਼ਕ : ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- ੳ. ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨੀ-ਮੂਲਕ ਵੇਰਵੇ
ਅ. ਮੇਪਲ ਦੇ ਰੰਗ : ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਅਧਿਐਨ
ੲ. ਮੇਪਲ ਦੇ ਰੰਗ : ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ
ਸ. ਮੇਪਲ ਦੇ ਰੰਗ : ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ :

- ਹਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਮਖਸੂਦਪੁਰੀ, ਬਰਤਾਨਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਨਵਯੁਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।
- ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਪਰਵਾਸ ਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਸੰਗ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪਰਵਾਸੀ ਕਹਾਣੀ ਨਵੇਂ ਪਰਿਪੇਖ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਮੁੱਲ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਮਦਾਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ, ਬਰਤਾਨਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜਨ-ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ, ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
- ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਥਰਡ ਆਈ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਕੈਨੇਡਾ।
- ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਪੁਨਰ ਸੰਵਾਦ, ਅਲਕਾ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਵਰਤਮਾਨ ਪਰਿਪੇਖ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਮੁੱਲ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਮਦਾਨ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਅਕਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ : ਪਰਵਾਸੀ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਡਾਇਸਪੋਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬਿਰਤਾਂਤ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਰਾਣਾ ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ (ਡਾ.), ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਬੇਗਾਨਗੀ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ (ਸੰਪਾ.), ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਿਲਿੰਗ ਦਾ ਨਾਵਲ ਰਿਜ਼ਕ : ਅਵਾਸ-ਪ੍ਰਵਾਸ ਦਾ ਸੰਵਾਦ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਿਲਿੰਗ ਦੇ ਨਾਵਲ : ਸੰਵਾਦ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ, ਤਾਲਿਫ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ।
- ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੰਧੂ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਨਾਰੀ ਸੰਵੇਦਨਾ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ : ਇਕ ਪੁਨਰ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ।
- _____, ਪਰਵਾਸੀ ਗਲਪਕਾਰ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸੇਖਾ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਸ਼ਾ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ :

- ਆਲੋਚਨਾ, ਜਿਲਦ-29, ਅੰਕ-41, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ, ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪਰਵਾਸ, ਪੁਸਤਕ ਲੜੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

M.A. PUNJABI PROGRAMME
Semester-IV

MPBI-5420B: ਪੇਪਰ ਵੀਹਵਾਂ, ਆਪਸ਼ਨ-II
ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ

Course title & Code	Teaching Hours	Theory	Internal Assessment	Total Marks	Time allowed in Exam
ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ MPBI-5420B	90	60	20	80	3 hours

ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ Course Objective

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਨਾਵਲ ਦੀ ਵਿਧਾ ਬਾਰੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸੂਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਨਤੀਜੇ Course Outcomes (COs)

CO 1 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।

CO 2 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸਮਝ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ।

CO 3 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਨਾਵਲ ਦੀ ਵਿਧਾ ਬਾਰੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

CO 4 : ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਮਕਾਲੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪਾਠਗਤ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸੂਝ ਧਾਰਨ ਕਰੇਗਾ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਅਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਚਾਰਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਲੇਖ-ਨੁਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਛੇ/ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਗਿਆਰਾਂ-ਗਿਆਰਾਂ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਹ-ਪੰਜਾਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਲਜ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ 60+20 = 80 ਹਨ।

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ : ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ : **ਦੁਖ ਦਰਿਆਓਂ ਪਾਰ ਦੇ** (ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ) : ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਗਤਾਰ (ਸੰਪਾ.)

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ : **ਧਾੜਵੀ** (ਨਾਵਲ) : ਫ਼ਰਜ਼ਦ ਅਲੀ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ : **ਕੁਕਨੁਸ** (ਨਾਟਕ) : ਇਸਹਾਕ ਮੁਹੰਮਦ

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਥੀਮ

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

ੳ. ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਅ. ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਸਮਾਜ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ/ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਿਛੋਕੜ

ੲ. ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ

ੳ. ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

- ੳ. ਦੁਖ ਦਰਿਆਓਂ ਪਾਰ ਦੇ (ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ) : ਵਿਸ਼ਾ ਪੱਖ
ਅ. ਦੁਖ ਦਰਿਆਓਂ ਪਾਰ ਦੇ (ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ) : ਸਮਾਜਕ-ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੰਦਰਭ
ੲ. ਦੁਖ ਦਰਿਆਓਂ ਪਾਰ ਦੇ (ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ) : ਵਿਕਾਸ ਰੇਖਾ
ਸ. ਦੁਖ ਦਰਿਆਓਂ ਪਾਰ ਦੇ (ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ) : ਕਾਵਿ-ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

- ੳ. ਫ਼ਰਜ਼ੰਦ ਅਲੀ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਧਾੜਵੀ : ਵਿਸ਼ਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਮੱਸਿਆ
ੲ. ਧਾੜਵੀ : ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ
ਸ. ਧਾੜਵੀ : ਬਿਰਤਾਂਤਕ-ਜੁਗਤਾਂ

ਭਾਗ-ਚੌਥਾ

- ੳ. ਇਸਹਾਕ ਮੁਹੰਮਦ: ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ
ਅ. ਕੁਕਨੁਸ: ਵਿਸ਼ਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਮੱਸਿਆ
ੲ. ਕੁਕਨੁਸ: ਪ੍ਰਤੀਕ ਪ੍ਰਬੰਧ
ਸ. ਕੁਕਨੁਸ: ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ:

- ਫ਼ਖ਼ਰ ਜ਼ਮਾਨ, ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ : ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਗਗਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਰਾਜਪੁਰਾ।
- ਜਗਤਾਰ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ (1947 ਤੋਂ 2005), ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਜਾਇਜ਼ਾ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੀਸ਼ਾ, ਗੁਆਚਿਆ ਮਨੁੱਖ : ਫ਼ਖ਼ਰ ਜ਼ਮਾਨ, ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੀਸ਼ਾ, ਕੁਕਨੁਸ : ਪਾਠ ਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- _____, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਨਸੀਬ ਬਵੇਜਾ (ਸੰਪਾ.), ਚੋਣਵਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਮਨਜੀਤਪਾਲ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਤੇ ਰੰਗਮੰਚ : ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਪੜ੍ਹਕਾਵਾਂ:

- ਸਮਦਰਸ਼ੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਸ਼ਬਦ ਬੁੰਦ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਹਰਿਆਣਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਪੰਚਕੂਲਾ।
- ਖੋਜ ਪੜ੍ਹਕਾ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।